

Dnevnik.si

Pozdravljeni, **Nika****Ingrid Mager**

20. april 2023 00:00

20. april 2023 18:20

Predviden čas branja: 5 min

Fotografije, ki so potovale po vsem svetu

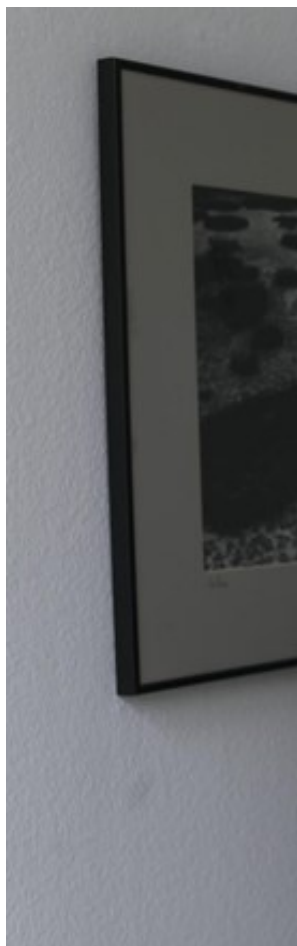
V Galeriji Photon nocoj ob 19. uri odpirajo skupinsko razstavo Mojstri ljubljanske fotografske šole – 60 let Fotogrupe ŠOLT. Razstava bo izpostavila več pomembnih obdobj v delovanju skupine, ki je aktivna še danes in skozi katero je šla večina ne le ljubljanskih, temveč tudi slovenskih fotografov.

NAJNOVEJŠE

8 min

**Mladenič na jugu
Srbije z zračno
puško huje ranil
vrstnika**

1 ura	Prvi rezultati lokalnih volitev na Otoku kažejo na poraz vladajočih konservativc...
1 ura	Državni proračun v štirih mesecih s 93 milijonov evrov primanjkljaja
1 ura	V prvem četrtletju primanjkljaj v blagovni menjavi pri 84,3 milijona evrov
1 ura	Slovenija marca z enim večjih medletnih padcev trgovine na drobno v EU
Vse objave	

Oskar Karel Dolenc, prvi pre

**Oskar Karel
Dolenc, Janez
Korošin, Tihomir
Pinter, Marjan
Smerke, Tone
Stojko, Jendo
Štoviček, Sonja
Zalar Bizjak in Joco
Žnidaršič** so avtorji,
ki nesporno sodijo v
sam vrh slovenske
fotografije. Njihova
skupna značilnost je
tudi ta, da so se
mojstrili znotraj
ljublanske
fotografske šole,
Fotogrupe ŠOLT. Ob
šestdesetletnici

delovanja skupine,
ki je še vedno
aktivna pod imenom
Fotoklub Ljubljana,
pa bodo njihove
izbrane fotografije
od danes naprej na
ogled v Galeriji
Photon, na razstavi
z naslovom *Mojstri
ljubljske
fotografske šole –
60 let Fotogrupe
ŠOLT*. Skupina je
bila poleg
Mariborskega kroga
ena
najpomembnejših
fotografskih skupin v
Sloveniji. Vse
fotografije na
razstavi, ki bo na
ogled do 16. junija,
so originali.

Nasledniki prvih ljubljskih fotografov

Skupina je nastala
leta 1963 pod
imenom Fotogrupa
ŠOLT Ljubljana,
ustanovili so jo člani
fotokluba Akademski
kolegij in fotokluba
Študentsko naselje,
in sicer po vzoru

beograjskega Unisa,
med ustanovnimi
člani pa so bili
Stojan Kerbler,
Joco Žnidaršič, **Miro**
Bark Hojnik in
Oskar Karel Dolenc,
ki je bil tudi prvi
predsednik skupine
in jo je nato vodil
nadaljnjih petnajst
let. »Fotogrupa
ŠOLT je bila v bistvu
naslednica prvega
predvojnega
Fotokluba Ljubljana,
pred leti pa smo si
ponovno nadeli to
ime. Vodil ga je moj
stric **Ivo Gogala**, ki
je bil tudi moj prvi
mentor glede
fotografiranja in
retuširanja,« se
spominja prvi
predsednik
šoltovcev.

Fotogrupa se je
sčasoma začela
krepite, svoja dela so
na ogled odmevno
postavljali tudi v
jugoslovanskem in
mednarodnem
prostoru. Avtorji,
izpostavljeni na
tokratni razstavi, so
tako z mednarodnim
razstavljanjem kot s

kakovostnimi
kolekcijami prišli do
točk za pridobitev
naziva »mojster« in
»kandidat mojster«,
ki jih je podeljevala
Fotografska zveza
Jugoslavije. Edina
ženska v skupini je
bila Sonja Zalar
Bizjak, pridobila je
naziv »kandidat
mojster«.

Značilne estetike mojstrov

Kuratorica razstave
Špela Pipan pravi,
da je »poleg
osrednjih
značilnosti, ki so se
izoblikovale znotraj
skupine, kot so črno-
bela analogna
fotografija,
poudarjanje
grobozrnatosti
posnetkov in močni
kontrasti, skupino
primarno
povezovala želja po
tehnični dovršenosti
in inovativnosti v
fotografsko-
umetniškem izrazu.
Ob pomanjkanju,
neobstoju fotografiji
namenjenih

izobraževalnih
ustanov so se v
skupini združevali
fotografski
entuziasti, ki so se
skozi medsebojno
izmenjavo znanja
razvijali povsem
samostojno. Pri izbiri
motivov je
prevladovala tako
imenovana life
fotografija, vendar
so mnogi člani že
takrat raziskovali
meje klasične
fotografije, bodisi pri
izbiri motivov z bolj
ekspresivnim
umetniškim izrazom
ali pa pri uporabi
eksperimentalnih
tehnik.«

Oskar Karel Dolenc
je za tokratno
razstavo izbral osem
svojih fotografij. Bil
je denimo prvi, ki je
uporabil grobozrnato
tehniko – to je bila z
zlatim znakom
nagrajena fotografija
z naslovom *Mladost*,
posneta leta 1964
na Muljavi – ki pa je
pozneje še bolj
navdušila njegovega
kolego Janeza
Korošina. Kolegialno

prenašanje inovacij
in izkušenj je
potekalo tudi na
debatnih večerih ob
fotografijah, ki jih je
uvedel Dolenc. »Ker
smo imeli finančne
težave, smo rekli, da
bo lahko tisti, ki
prinese tri fotografije
in mu jih odobrimo,
tri mesece zastonj
uporabljal temnico,
za vsako sprejeto
fotografijo pa bo
dobil en papir in pol.
Tudi tako smo se
motivirali.«

Od inženirjev do umetnikov

V več kot
tridesetletnem
delovanju je skupina
vključevala še druge
izjemne slovenske
fotografe, takrat še
študente, ki pa so se
potem raztepli
naokrog – **Dragan
Arrigler, Marjan
Dobovšek, Milan
Pajk, Andrej Perko,
Janez Pukšič, Mitja
Vidmar, Lado
Jakša, Herman**

Pivk, Arne Hodalič

in drugi. Zanimivo
pa je, da so se
mnogi izobrazili na
področjih
naravoslovja,
znanosti in
inženirstva. »Prišli
smo z različnih
fakultet, fotografirali
pa smo izključno za
svoje veselje. Učili
smo se iz tujih revij.
Mene je vedno
zanimal človek
oziroma portret, prav
tako pokrajina, akt.
Nisem se mogel
odločiti za samo eno
področje,
pravzaprav sem na
več različnih tem
delal celotne serije.«

Fotografije so
nastajale doma in na
strokovnih
ekskurzijah v tujini,
kamor je odhajal kot
profesor šole za
oblikovanje in
fotografijo. »In smo
šli v Grčijo, Španijo,
ali pa sem šel na
srečanje fotografov,
bil sem namreč v
mednarodni komisiji
za vzgojo mladine
pri FIAP. Vedno smo
imeli potem kakšen

dan prosto za
fotografiranje.
Fotografije so
nastajale na skrivaj.
Ali pa smo šoltovci
organizirali akcije,
ko smo šli na tržnico
– ne skupaj, pač pa
vsak posebej – slikat
portrete.«

V nekdanji
Jugoslaviji in Evropi
je bilo v tistem času
kar nekaj
študentskih
fotoskupin, a Dolenc
je prepričan, da so
šoltovci po kakovosti
kotirali v sam
svetovni vrh. »Ne
nazadnje smo
fotografije
razstavljali po vsem
svetu. Z eno od
fotografij sem imel
potem težave na
carini. Na Japonsko
sem jo poslal brez
okvirja, oni pa so jo
za namen razstave,
ki je gostovala v
štirih mestih, uokvirili
in mi jo takšno tudi
vrnili. In potem so mi
jo hoteli na meji
cariniti. Kar nekaj
truda sem vložil, da

sem jim razložil, da
je fotografija
vendarle moja.«

Skupina pod
imenom Fotoklub
Ljubljana še vedno
deluje in tudi Dolenc
še vedno »slika«.
Manj kot nekoč, a
vedno, ko gre v
hribe. »Še vedno
sem navdušen
fotolovec s
teleobjektivom v
lovu za živalmi.«

Ker smo imeli
finančne težave,
smo rekli, da bo
lahko tisti, ki
prinese tri
fotografije in mu
jih odobrimo, tri
mesece zastonj
uporabljal
temnico, za vsako
sprejeto
fotografijo pa bo
dobil en papir in
pol. Tudi tako smo
se motivirali.

Oskar Karel
Dolenc, prvi
predsednik
Fotogrupe ŠOLT